

حذف کامل صورت‌حساب‌های کاغذی مؤدیان از دی ۱۴۰۴

با حذف کامل صورت‌حساب‌های کاغذی از دی ۱۴۰۴، نظام مالیاتی کشور وارد مرحله‌ای تازه از هوشمندسازی و تحلیل داده‌های بر خط می‌شود؛اقدامی که هدف آن کاهش فرار مالیاتی و افزایش شفافیت مبادلات اقتصادی است. پیگیری‌ها از سازمان امور مالیاتی نشان می‌دهد با توجه به تکالیف قانونی و تأکیداتی که برای هوشمندسازی نظام مالیاتی طی سال‌های اخیر انجام شده است، از دی‌ماه سال جاری صورت‌حساب‌های کاغذی در اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده کنار گذاشته خواهد شد و تنها صورت‌حساب‌های الکترونیک ملاک محاسبه قرار خواهد گرفت.

باید توجه داشت که صدور صورت‌حساب‌های الکترونیک در واقع تکلیف مودیانی است که مشمول قانون مالیات برارزش افزوده هستند.بنابراین هر یک از مشاغل که پیش از این در دایره ارزش افزوده قرار داشته‌اند یا در ادامه وارد دایره شمول این قانون شوند، موظف به صدور صورت‌حساب مالیاتی می‌شوند.

در حال حاضر شرکت‌های معتمد مالیاتی به عنوان رابط بین مودیان و سازمان امور مالیاتی فعالیت دارند و در صورتی که مودی خود راساً اقدام به صدور صورت‌حساب الکترونیک نکند یا امکان انجام این کار را نداشته باشد، باید از شرکت‌های معتمد استفاده کند.

در حال حاضر نیز فراخوان‌های مربوط به صدور صورت‌حساب الکترونیک برای مشمولان فعلی ارزش افزوده تقریباً به طور کامل اجرایی شده و سامانه مودیان نیز به وضعیت نسبتاً پایتایی رسیده است. اطلاعات در اختیار سازمان امور مالیاتی از طریق سامانه مودیان و سایر مسیرهای دریافت اطلاعات اقتصادی سبب شده است بانک اطلاعاتی مناسبی جمع‌آوری شود.

به این ترتیب برای مودیانی که به‌صورت شفاف به فعالیت اقتصادی می‌پردازند مسیر هموارتر خواهد شد، چرا که دیگر نیازی به نگهداری اسناد و مدارک نخواهند داشت و با صدور صورت‌حساب الکترونیک وامکان نگهداری فاکتور الکترونیک، اظهارنامه آنها به صورت خود کار آماده خواهد شد.

■ ■ ■

کشف ۵۵دستگاه ماینر غیر مجاز در ۲استان

بنا بر اعلام شرکت توانیر، ۵۵ دستگاه ماینر غیرمجاز طی عملیات مجزا در استان‌های فارس و مرکزی کشف و توقیف شد.

بنا بر اعلام شرکت توانیر، ۳۳ دستگاه ماینر غیرمجاز از منازل مسکونی در پی گزارش‌های مردمی، رصد میدانی و تلاش نیروهای فنی و انتظامی، طی ۳ عملیات مجزا در شیراز کشف و توقیف شد.

در نخستین مورد، با گزارش مردمی و بررسی محل، ۴ دستگاه ماینر که در اتاق خواب یک منزل مسکونی پنهان شده بودند، شناسایی و با قطع انشعاب غیرمجاز، دستگاه‌ها به پلیس کلای قاچاق تحویل شد.

مورد دوم به کشف ۲۱ دستگاه ماینر در یک واحد آپارتمانی مربوط می‌شود. این مرکز با استفاده از فن‌های صنعتی (ممنده، جف فن، حلزونی) و تعبیه سایلنت‌باکس برای پنهان‌سازی صدا و گرما، اقدام به فعالیت غیرقانونی کرده بود. شناسایی این مکان با گزارش همکاران صنعت برق انجام شد و در نهایت با قطع برق غیرمجاز، تجهیزات به پلیس امنیت اقتصادی تحویل داده شد.

سومین عملیات نیز با بازرسی و پایش میدانی انجام شد که طی آن، ۸ دستگاه ماینر از زیرزمین یک منزل شخصی شناسایی و پس از قطع برق، به کلانتری منتقل شد. در مجموع تون مصرفی این ۳ مرکز بالغ بر ۷۴ کیلووات گزارش شده است؛ رقمی که می‌تواند در تابستان داغ شیراز، فشار سنگینی بر شبکه برق وارد کند.

بنا بر اعلام شرکت توانیر، همچنین در روزهای اخیر در انجام چند مرحله بازرسی میدانی، دریافت گزارش‌های مردمی و پایش‌های تخصصی در استان مرکزی، ۲۲ دستگاه ماینر غیرمجاز در نقاط مختلف استان مرکزی کشف و جمع‌آوری شد.

■ ■ ■

آمادگی اقتصادایران برای پذیرش هوش مصنوعی؛ کمتر از ۱۱۱ کشور جهان

صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد آمادگی اقتصاد ایران برای پذیرش هوش مصنوعی از ۱۱۱ کشور جهان کمتر و بیشتر از ۵۲ کشور از جمله پاکستان، عراق، الجزایر و ونزوئلا است.

صندوق بین‌المللی پول طی گزارشی کشورها را بر اساس میزان آمادگی آنها برای پذیرش هوش مصنوعی در اقتصادهای‌شان رتبه‌بندی کرده و شاخصی به نام شاخص آمادگی پذیرش هوش مصنوعی تعریف کرده است.

شاخص آمادگی پذیرش هوش مصنوعی بر پایه ۴ معیار زیرساخت دیجیتال، سرمایه انسانی و سیاست‌های بازار کار، نوآوری و ادغام اقتصادی و همچنین قوانین و مقررات مربوط تعریف شده است. به هر کشوری در این شاخص نمره‌ای از صفر تا یک داده می‌شود که هر چه نمره کشوری بیشتر باشد دلالت بر آمادگی بیشتر آن کشور برای بهره‌گیری از هوش مصنوعی در اقتصاد است. بر اساس این گزارش سنگاپور بیشترین نمره را در شاخص آمادگی پذیرش هوش مصنوعی به دست آورده است. نمره این کشور ۰٫۸ اعلام شده که بیشتر از هر کشور دیگر در جهان است. دانمارک با نمره ۰٫۷۸ واحد و آمریکا با نمره ۰٫۷۷ واحد به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم و این نظر قرار گرفته‌اند.

صندوق بین‌المللی پول نمره ۰٫۳۸ را به ایران در شاخص آمادگی پذیرش هوش مصنوعی داده است.ایران با این نمره در میان ۱۶۵ کشور جهان در رتبه ۱۱۲ از نظر آمادگی پذیرش هوش مصنوعی قرار گرفته است. بر این اساس آمادگی ایران برای پذیرش هوش مصنوعی در اقتصاد از ۱۱۱ کشور جهان کمتر و بیشتر از ۵۲ کشور در جهان است، از جمله کشورهایی که آمادگی کمتری نسبت به ایران برای پذیرش هوش مصنوعی دارند عبارتند از: پاکستان، عراق، ونزوئلا، الجزایر، تاجیکستان، بولیوی.

کشور جمهوری آفریقای مرکزی با کسب نمره ۰٫۱۸، در رتبه آخر جهان از نظر آمادگی پذیرش هوش مصنوعی قرار گرفته است.

«وطن امروز» از بی توجهی سازمان بر نامه و بودجه به بودجه‌ریزی عملیاتی گزارش می‌دهد

بازده کم بودجه‌ریزی سنتی

دریافت بودجه‌های ثابت و بدون ارزیابی عملکرد، انگیزه‌ای برای اصلاح فرآیندها و ارتقای بهره‌وری ندارند. از سوی دیگر، نبود زیرساخت‌های اطلاعاتی و ضعف در نظام گزارش دهی عملکرد، اجرای دقیق این نوع بودجه‌ریزی را با دشواری مواجه می‌کند.بنابراین، دولت باید با ایجاد سامانه‌های هوشمند نظارت مالی، امکان پایش مستمر عملکرد دستگاه‌ها را فراهم کند و با تدوین دستورالعمل‌های شفاف، زمینه را برای پاسخگویی و ارزیابی فراهم سازد.

از منظر اقتصادی، بودجه عملیاتی می‌تواند نقش مهمی در کنترل تورم و بهبود انضباط مالی ایفا کند. با کاهش هزینه‌های غیرضروری و تخصیص هدفمند منابع، فشار بر پایه پولی کاهش یافته و دولت می‌تواند بدون افزایش نقدینگی، پروژه‌های عمرانی را تأمین مالی کند.همچنین این نوع بودجه‌ریزی موجب می‌شود طرح‌های عمرانی بر اساس اولویت‌های ملی و منطقه‌ای انتخاب شوند، نه صرفاً بر اساس فشارهای سیاسی یا نفوذ نهادهای خاص. در نتیجه، عدالت در توسعه منطقه‌ای تقویت شده و شکاف‌های زیرساختی میان استان‌ها کاهش می‌یابد.

از منظر اجتماعی نیز بودجه عملیاتی می‌تواند اعتماد عمومی به دولت را افزایش دهد؛ زمانی‌که مردم مشاهده کنند منابع کشور به صورت شفاف و بر اساس عملکرد تخصیص می‌یابد، احساس رضایت بیشتری خواهند داشت. این امر به تقویت سرمایه اجتماعی و افزایش همکاری مردم با دولت در اجرای برنامه‌های توسعه‌ای منجر می‌شود.

ویژگی‌ها	بودجه فعلی ایران	بودجه عملیاتی
مبنای تخصیص منابع	بر اساس هزینه‌های گذشته و چانه‌زنی	بر اساس عملکرد، اهداف و نتایج قابل اندازه‌گیری
شفافیت	پایین، با درندهای متفرقه زیاد	بالا، با تمرکز بر خروجی‌ها و شاخص‌های عملکرد
پاسخگویی	محدود	بالا، با امکان ارزیابی دستگاه‌ها و برنامه‌ها
تخصیص به پروژه‌ها	اغلب غیرهدفمند و پراکنده	هدفمند و مبتنی بر اولویت‌های ملی و منطقه‌ای
کنترل‌هزینه‌ها	ضعیف	قوی، با امکان تحلیل هزینه-فایده

در نهایت باید تأکید کرد بودجه‌ریزی عملیاتی صرفاً یک ابزار فنی نیست، بلکه یک تحول فرهنگی در نظام حکمرانی است. این تحول نیازمند تغییر نگرش مدیران، ارتقای ظرفیت کارشناسان و اصلاح ساختارهای نهادی است. اگر این مسیر با جدیت و استمرار دنبال شود، می‌توان امیدوار بود در آینده‌ای نزدیک، بودجه کشور نه‌تنها کارآمدتر و شفاف‌تر شود، بلکه به ابزاری برای تحقق توسعه پایدار، عدالت اجتماعی و رفاه عمومی تبدیل شود.

در شرایط فعلی که دولت با محدودیت منابع و کسری بودجه مواجه است، حرکت به سمت بودجه‌ریزی عملیاتی دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی حیاتی برای بقا و کارآمدی نظام مالی کشور است. این رویکرد با حذف هزینه‌های زائد، افزایش شفافیت و تمرکز بر نتایج قابل اندازه‌گیری، می‌تواند منابع مالی را به سمت طرح‌های اولویت‌دار مانند کالابرگ و پروژه‌های عمرانی هدایت کند. در نتیجه، نه‌تنها فشار اقتصادی بر اقشار ضعیف کاهش می‌یابد، بلکه اعتماد عمومی به دولت نیز تقویت می‌شود. اجرای موفق بودجه عملیاتی نیازمند اصلاحات ساختاری، اراده سیاسی و مشارکت فعال کارشناسان است. اگر این مسیر با جدیت دنبال شود، می‌توان امیدوار بود بودجه کشور به ابزاری برای تحقق عدالت اجتماعی، توسعه پایدار و رفاه عمومی تبدیل شود.

جانبی دولت را کاهش داد و از تخصیص اعتبار به سازمان‌ها و بخش‌های که عملاً خروجی ندارند خودداری کرد؟

■ **بودجه عملیاتی؛ ابزار نوین مدیریت مالی**

بودجه عملیاتی یکی از ابزارهای نوین مدیریت مالی در نظام‌های حکمرانی کارآمد است که با هدف افزایش بهره‌وری، شفافیت و پاسخگویی در تخصیص منابع عمومی طراحی شده است. در حالی که بودجه‌ریزی در ایران عمدتاً مبتنی بر الگوی سنتی و هزینه‌های گذشته است، بودجه عملیاتی بر اساس عملکرد واقعی دستگاه‌ها و نتایج قابل اندازه‌گیری تنظیم می‌شود. تفاوت اصلی این ۲ رویکرد در آن است که بودجه سنتی بیشتر بر چانه‌زنی و تکرار ردیف‌های هزینه‌ای تمرکز دارد، در حالی که بودجه عملیاتی به دنبال آن است منابع محدود کشور به برنامه‌هایی اختصاص یابد که بیشترین بارده اجتماعی، اقتصادی و اجرایی را دارند.

در بودجه فعلی ایران، شفافیت در تخصیص منابع پایین است و بسیاری از ردیف‌های بودجه‌ای فاقد خروجی مشخصند. این در حالی است که در بودجه عملیاتی، هر برنامه و فعالیت باید دارای شاخص‌های عملکردی باشد تا بتوان میزان اثربخشی آن را ارزیابی کرد. به عبارت دیگر، پرداخت‌ها در این نظام بر اساس «نتیجه» صورت می‌گیرد نه صرفاً «انجام فعالیت». این رویکرد موجب می‌شود دستگاه‌های اجرایی برای دستیابی به اهداف مشخص تلاش کنند و از انجام فعالیت‌های غیرضروری یا کم‌اثر پرهیز کنند.

برای اجرای موفق بودجه عملیاتی در ایران، مجموعه‌ای از راهبردهای کلیدی باید در دستور کار قرار گیرد. نخست، باید نظام حسابداری عهدی در دستگاه‌های اجرایی مستقر شود تا ثبت دقیق هزینه‌ها و درآمدها در لحظه امکان‌پذیر شود. دوم، تدوین شاخص‌های عملکرد برای هر برنامه و دستگاه ضروری است تا بتوان میزان تحقق اهداف را سنجید. سوم، آموزش گسترده کارکنان دولت در زمینه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و تحلیل مالی باید صورت گیرد. همچنین، شفافسازی ردیف‌های بودجه‌ای و حذف ردیف‌های متفرقه، استفاده از فناوری اطلاعات برای پایش لحظه‌ای عملکرد و غربالگری طرح‌های عمرانی فاقد توجیه اقتصادی از دیگر اقدامات ضروری در این مسیر هستند.

اجرای بودجه عملیاتی می‌تواند تأثیر چشم‌گیری در کاهش هزینه‌های جاری و افزایش سهم بودجه عمرانی داشته باشد. با حذف فعالیت‌های کم‌اثر و تمرکز بر نتایج، منابع مالی آزاد شده و به سمت پروژه‌های زیرساختی و عمرانی هدایت می‌شوند. این امر نه‌تنها موجب تسریع در اجرای پروژه‌ها و کاهش زمان بهره‌برداری می‌شود، بلکه اعتماد عمومی به نظام بودجه‌ریزی کشور را نیز افزایش می‌دهد. بر اساس گزارش‌های رسمی، میانگین عمر طرح‌های عمرانی در ایران بیش از ۱۷ سال است و برای اتمام آنها به اعتباری بالغ بر ۲ هزار هزار میلیارد تومان نیاز است، در حالی که در سال ۱۴۰۳ تنها ۲۴۳ هزار میلیارد تومان برای این بخش تخصیص یافته است. این شکاف عظیم نشان می‌دهد بدون اصلاح ساختار بودجه و حرکت به سمت بودجه‌ریزی عملیاتی، پروژه‌های عمرانی همچنان با تأخیر، ناکارآمدی و اتلاف منابع مواجه خواهند بود.

بودجه عملیاتی نه‌تنها ابزاری برای افزایش کارایی مالی دولت است، بلکه بستری برای تحقق عدالت در تخصیص منابع، ارتقای پاسخگویی دستگاه‌ها و تقویت زیرساخت‌های کشور به‌شمار می‌آید. گذار به این نظام نیازمند اراده سیاسی، اصلاحات ساختاری و مشارکت فعال کارشناسان و مدیران اجرایی است.

در مسیر گذار به بودجه‌ریزی عملیاتی، یکی از چالش‌های مهم، مقاومت ساختاری و نهادی در برابر تغییر است. بسیاری از دستگاه‌های اجرایی به دلیل عادت به

گروه اقتصادی: مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور در جمع مسؤولان رسانه‌ها اعلام کرد: «با مسؤولان سازمان برنامه و بودجه گفت‌وگو کرده‌ام و بر ضرورت عملیاتی شدن فرآیند بودجه‌ریزی تأکید کرده‌ام، با این حال هیچ‌گونه تحول ملموسی در شیوه تخصیص بودجه مشاهده نمی‌شود. ادامه مسیر با روش‌های فعلی امکان‌پذیر نیست و نیازمند بازنگری جدی است».

در شرایطی که دولت با کسری بودجه مزمن مواجه است و فشارهای اقتصادی بر دهک‌های پایین جامعه روزبه‌روز افزایش می‌یابد، اجرای طرح‌هایی نظیر کالابرگ الکترونیک برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده است.اما تحقق چنین برنامه‌هایی نیازمند منابع مالی قابل توجهی است که در ساختار فعلی بودجه‌ریزی کشور، تأمین آن با دشواری‌های فراوان همراه است. در این میان بودجه‌ریزی عملیاتی به عنوان یک رویکرد نوین و کارآمد می‌تواند راه‌حلی مؤثر برای بازتوزیع منابع، کاهش هزینه‌های غیرضروری و افزایش اثربخشی اعتبارات باشد. این نوع بودجه‌ریزی نه‌تنها به دولت کمک می‌کند تا با منابع محدود، بیشترین خدمت را ارائه دهد، بلکه زمینه را برای اجرای سیاست‌های حمایتی هدفمند فراهم می‌کند. اما سوال این است: سازمان برنامه و بودجه که از وضعیت اقتصادی کشور مطلع است چرا دیدگاه‌های رئیس‌جمهور و دولت را اجرا نمی‌کند؟ آیا همچنان دولت باید به صورت جزیره‌ای عمل کند و هر یک از دستگاه‌ها ساز خود را بزنند؟ برای نمونه وزارت کار اعتبار برای کالابرگ مطالبه کند و از طرف دیگر سازمان برنامه و بودجه با اعلام اینکه منابع اعتباری کافی موجود نیست، نسبت به تخصیص اعتبارات خودداری کند. آیا زمان آن فرا نرسیده به جای اداره جزیره‌ای سازمان‌ها، نسبت به راه‌حل‌های جمعی برای مشکلات کلان کشور اقدام کرد و هزینه‌های

بحران خاموشی‌های تابستانی و ناترازی مزمن در شبکه برق، دولت چهاردهم را به سمت توسعه فوری انرژی خورشیدی سوق داده است

خاموشی زیر نور خورشید

ایران با بر خورداری از بیش از ۲۲۰۰ ساعت تابش مستقیم خورشید در سال و پهنه‌های وسیع کویری، ظرفیت بی‌نظیری برای تولید برق خورشیدی دارد

کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی و افزایش تاب‌آوری شبکه محسوب می‌شود.

در حال حاضر سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در سبد تولید برق کشور کمتر از یک درصد است؛ رقمی که با توجه به بحران خاموشی‌ها، بسیار ناچیز و ناکافی است. برای جبران ناترازی فعلی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی، کارشناسان برآورد می‌کنند حداقل ۱۰ هزار مگاوات ظرفیت جدید خورشیدی باید تا پایان دولت چهاردهم وارد مدار شود. این رقم نه‌تنها می‌تواند بخشی از بار پیک تابستان را پوشش دهد، بلکه با توزیع مناسب در مناطق پر تابش، از فشار بر شبکه انتقال نیز خواهد کاست. در این میان، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی پشت‌بامی به عنوان راهکاری مردمی و سریع‌الاجرا، مورد توجه قرار گرفته است. نصب پنل‌های خورشیدی بر بام ساختمان‌های مسکونی، تجاری و کشاورزی، با سازوکار ترازنجی خالص (Net-Metering)، این امکان را فراهم می‌کند مشترکان مازاد برق تولیدی خود را با نرخ مصوب ۸۵۰۰ ریال به شبکه بفروشند. این مدل نه‌تنها موجب کاهش اتلاف انرژی در خطوط انتقال و بهبود کیفیت ولتاژ می‌شود، بلکه با مشارکت مستقیم مردم، زمینه‌ای برای درآمدزایی خانوارها - به‌ویژه اقشار کم‌درآمد - فراهم می‌کند.

مزایای نیروگاه‌های پشت‌بامی قابل توجه است: راهاندازی یک واحد ۵ کیلوواتی کمتر از یک هفته زمان می‌برد، ضریب امنیت شبکه را افزایش می‌دهد، از انتشار سالانه صدها میلیون تن دی‌اکسید کربن جلوگیری می‌کند و بار مالی نگهداری را از دوش دولت برمی‌دارد. با این حال، مسیر توسعه این نیروگاه‌ها با موانع متعددی روبه‌رو است؛ از جمله طولانی بودن فرآیند صدور مجوز، نرخ بالای سود تسهیلات بانکی، مشکلات تأمین وثایق و تأخیر در پرداخت مطالبات تولیدکنندگان برق از سوی شرکت‌های برق منطقه‌ای. ضعف هماهنگی میان وزارت نیرو، سازمان محیط زیست و بانک مرکزی نیز موجب کندی در تدوین دستورالعمل‌های حمایتی شده است.

در بهار امسال دولت قراردادی با چین برای واردات ۷۰۰۰ مگاوات پنل خورشیدی امضا کرد اما تاکنون تنها ۳۰۰ مگاوات

گروه اقتصادی: بحران ناترازی برق در ایران که طی یک سال اخیر با خاموشی‌های گسترده و فشار بر شبکه‌های تولید و انتقال همراه بوده، به یکی از چالش‌های راهبردی دولت چهاردهم تبدیل شده است. در تابستان ۱۴۰۴، مصرف برق در ساعات اوج به بیش از ۶۸ هزار مگاوات رسید، در حالی که ظرفیت عملی تولید به‌دلیل محدودیت‌های گازرسانی و تأخیر در بهره‌برداری از نیروگاه‌های جدید، پاسخگوی این تقاضا نیست. این وضعیت نه‌تنها صنایع و خانوارها را با خسارت‌های اقتصادی و اجتماعی مواجه کرده، بلکه اعتبار شبکه برق را نیز نزد افکار عمومی تضعیف کرده است. در چنین شرایطی، انرژی خورشیدی به عنوان راهکاری پاک، کم‌هزینه و در دسترس، بیش از هر زمان دیگری در کانون توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته است. ایران با برخورداری از بیش از ۲۲۰۰ ساعت تابش مستقیم خورشید در سال و پهنه‌های وسیع کویری، ظرفیت بی‌نظیری برای تولید برق خورشیدی دارد؛ ظرفیتی که تاکنون کمتر از یک درصد از سبد تولید برق کشور را تشکیل داده و نیازمند جهشی جدی در سیاست‌گذاری و اجراست.

کشور، توسعه فوری انرژی خورشیدی به اولویت نخست دولت چهاردهم تبدیل شده است. در شرایطی که میانگین مصرف برق در ساعات اوج تابستان ۱۴۰۴ به حدود ۶۸ هزار مگاوات رسیده و ظرفیت عملی تولید نیروگاه‌های حرارتی و آبی به دلیل محدودیت‌های گازرسانی و تأخیر در بهره‌برداری از واحدهای جدید، پاسخگوی این تقاضا نیست، کارشناسان معتقدند راه‌حل پایدار و کم‌هزینه، در آسمان آفتابی ایران نهفته است.

ایران با بیش از ۲۲۰۰ ساعت تابش مستقیم خورشید در سال و پهنه‌های وسیع کویری، یکی از مستعدترین کشورهای جهان برای تولید برق خورشیدی است. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، هزینه تولید هر کیلووات ساعت برق خورشیدی کمتر از یک دلار است و در بسیاری از کشورها با سوخت‌های فسیلی رقابت می‌کند. در داخل کشور نیز با توجه به ناترازی گاز و فشار بر شبکه، سرمایه‌گذاری در انرژی خورشیدی نه‌تنها راهکاری برای تأمین پایدار برق، بلکه ابزاری مؤثر برای

